

Hrad Bradlec

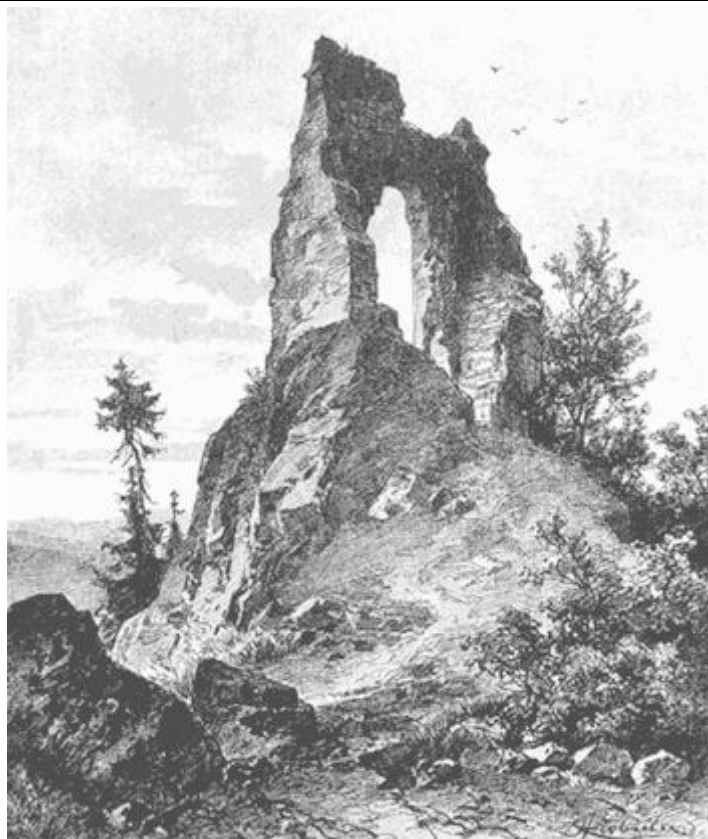
Historie a pověsti o hradní zřícenině nade Lhotou

P ř í l o h a B r a d l e c k é h o l i s t u

Místo pro stavbu hradu Bradlece bylo vybráno velmi příhodně na dvacetimetrovém skalním ostrohu, neboli bradle - odtud název hradu i naší vesnice. Kopec má nadmořskou výšku 520 m n.m. a po vymýcení lesa z něho byl jistě dobrý přehled o dění v kraji.

Bradlec byl postaven na ostré melafyrové skále ve tvaru půlměsíce, jehož cípy směřují k severu. Tato skála je na západní straně téměř kolmá a zakončena je dokonce převisem. I strana severní a východní je velmi příkrá a hrad měl tedy přirozenou ochranu ze tří stran. Pouze jižní svah kopce je mírnější a stavitel zde musel vybudovat násep a hluboký příkop. Vlastní horní hrad byl vybudován na samotném vrcholu výše popsané skály. Přístup do něho byl pouze od jihu po dřevěných schodech z takzvané dolní ohrady. Ta ležela na rovnějším místě pod skálou, mezi ní a obranným náspem. Dolní ohrada byla tvořena pravděpodobně pouze dřevěnými stavbami, protože do dnešní doby se z ní již vůbec nic nezachovalo.

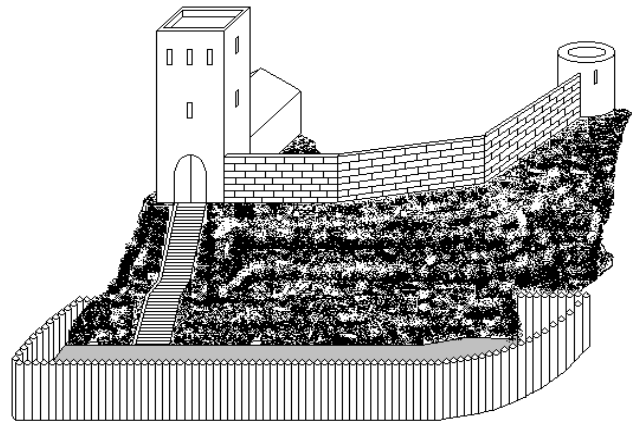
Z horního hradu naopak zbylo několik dodnes pevných zdí. V jihozápadní části jsou patrné zbytky čtyřhranné věže. Do té se chodilo vysokými dveřmi, které měly klenutí udělané z pískovcových kamenů. Ty během století zvětrávaly a dnes tyto dveře svými rozměry připomínají spíše malou bránu. Vnitřek věže byl dřevěný a z otvorů ve zdech, kde byly uchyceny trámy, je vidět, že věž byla dvoupatrová. Podle zbytků vyhnítlých kousků dřeva se dá usuzovat, že trámy byly dubové. V přízemí věže byly sklepy a v prvním patře příbytky majitelů hradu. Celé druhé patro zabírala velká společenská místnost - reprezentační prostory hradu. Z vrchu věže musel být skvostný rozhled po širokém okolí. Za věží je malý plácek - skalka, ze které se zdi již dávno sesunuly, a tak je těžko říci, jaká budova zde vlastně stála. Od věže se po vrcholu hřebenu táhla zeď k malé vížce, která visí na skalnatém ostrohu jakoby ve vzduchu. Tato zeď, tvořená velikými pískovcovými bloky, patří k nejzachovalejším částem hradu. Od věže k vížce se dalo chodit

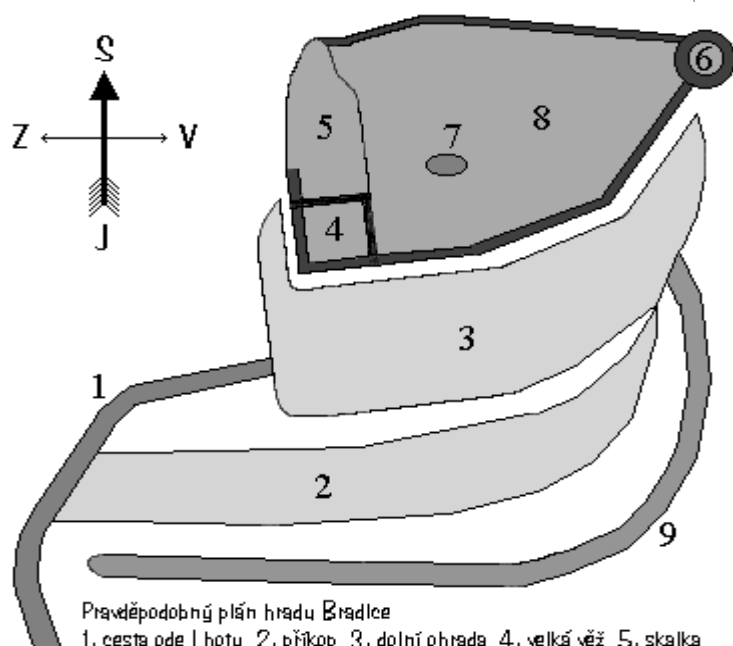
Bradlec - zbytky velké věže na počátku 20. století

(Ilustrace z knihy A. Sedláčka *Hrady, zámky a tvrze v Čechách, díl V.*)

pouze po pavlačích a ochozech. Půlměsícový tvar skalního bradla uzavírala vysoká kamenná zeď. Ta však byla rozbořena a jejího kamene bylo použito k výstavbě silnic. Dnes z ní nenajdeme takřka nic. Takto ohraničený prostor vyplňovala zřejmě dřevěná zástavba. V ní byl i vchod do sklepení, ze kterého prý vedly tajné chodby z hradu. Zbytek klenutí sklepního portálu je vidět dodnes.

Prostorové zpracování plánu hradu (zadní zeď je o mnoho nižší, dřevěné stavby v dolní ohradě nejsou zakresleny)

Pravděpodobný plán hradu Bradlec

1. cesta ode Lhoty 2. příkop 3. dolní ohrada 4. velká věž 5. skalka 6. malá věž 7. vchod do sklepení 8. horní hrad 9. ochranný val

Sedm století historie hradu Bradlce

Hrad dal vystavět snad Jaroslav z Turnova z rodu Markvarticů někdy mezi lety 1272 -1289. Určitě ho však vlastnil jeho druhorozený syn Havel Ryba - první doložený majitel. Zmínka o jeho držení Bradlce je z roku 1322. Jeho nástupce Markvart z Jíkve a Bradlce vlastnil hrad od roku 1325. Tito první vlastníci měli však velmi horkou krev, vedli neustálé spory se svými sousedy a často vyjížděli na loupeživé výpravy do jejich vesnic. Ve 14. století bylo ostatně v Čechách mnoho jim podobných. Král Karel IV. měl rád ve své zemi pořádek a osobně se roku 1356 zúčastnil např. tažení k hradu Žampachu a loupeživého rytíře Jana Pancíře ze Smojna dal stít. Podle J. F. Beckovského prý téhož roku Karel IV. dobyl i hrad Bradlec. Historikové se ovšem k údajům tohoto spisovatele z přelomu 16. a 17. století staví velmi kriticky, a tak tuto zprávu musíme brát s rezervou. Z onoho roku (1356) je ovšem dochován zápis, podle něhož byl majitelem Půta z Turgova. Stejný majitel se připomíná i k roku 1379. Od roku 1391 se hrad dostává do rukou rodu Jenštejnů, a to konkrétně Pavlíkovi z Jenštejna a jeho bratru Václavovi, proboštu týnskému. Po něm vlastnil Bradlec jeho syn Vaněk z Jenštejna. Jejich příbuzný, arcibiskup Jan z Jenštejna (1350-1400), byl známý svým ostrým sporem s králem Václavem IV. I Vaněk se proti králi bouřil, a tak Václav IV. vyslal roku 1416 svého hejtmana Hynka Jablonského, aby Bradlec dobyl a Vaňka z Jenštejna zajal. Když jeho vojsko dorazilo pod hrad a vidělo pevnost a výšku hradebních zdí, rozhodl se hejtman dobýt hradu Istí. Dlouho kopec obléhal a když si myslel, že na hradě již dochází jídlo, dal pod rouškou tmy sbalit ležaný předstíral, že od Bradlce táhne pryč s nepořízenou. Vojsko se zatím tiše schoválo v lese mezi stromy. Hejtmanu Hynkovi jeho plán vyšel. Na hradě

opravdu již neměli obránci co jíst, a tak dali otevřít bránu, aby si mohli potravu opatřit.

Václav IV.

Na tuto chvíli ukryté královské vojsko čekalo, vtrhlo do hradu a snadno ho dobylo. Do jejich rukou padlo 35 lidí, kteří byli převezeni do Prahy a tam oběšeni. Sám Vaněk z Jenštejna nakonec hrdelnímu trestu ušel, protože se králi podrobil a ten mu dal milost. Bradlec však zůstal v královských rukou a Václav IV. jej daroval své druhé ženě - královně Žofii. Roku 1421, dva roky po králově smrti, získal hrad Istí příslušník dalšího slavného českého rodu - Čeněk z Vartemberka. Po něm zde sídlil Mikuláš z Valdštejna. Jejich vlastnictví však nový král Zikmund neužíval a Bradlec daroval roku 1429 Krušinovi z Lichtenburka, který ho však obsadil až roku 1437. Roku 1450 držel hrad Vilém z Mečkova, předchůdce rodu Bradleckých z Mečkova. Po něm se na Bradlci vzpomíná Vrbata z Mečkova (1474), což je však pravděpodobně pouze jiné jméno Viléma, a později Hynek z Mečkova. Koncem 15. století držel hrad Bohuslav Litevský ze Svinař jako opatrovník Štylfrýda z Kopidlna. Po něm jej měl roku 1498 Vilém Zub z Landštejna. Počátkem 16. století se Bradlec stává majetkem Valdštejnů. Po roce 1506 ho

držel Jiřík z Valdštejna. Když někdy mezi roky 1529 a 1532 zemřel, ujala se dědictví vdova Barbora z Boskovic. Jejich syn Albrecht z Valdštejna vlastnil hrad od roku 1533. Nebyl zřejmě dobrým hospodářem, a když na něho jeho strýc Vilém z Valdštejna na Lomnici podal u nejvyššího hofmistra Království českého žalobu, pro nedostatek peněz rozprodával svůj majetek. Bradlec prodal spolu se Lhotou, Železnicí, Těšínem, Kyjemi, Bělou, Syřenovem a s částí Nové Vsi a Žďáru městu Jičínu. Městům však tehdy nebylo povoleno kupovat takto velké statky, a tak se Bradlec roku 1540 stal majetkem Mikuláše Trčky z Lípy a na Kumburce. Ten ještě téhož roku zemřel a hradu se ujal jeho syn Vilém Trčka z Lípy. Po jeho smrti roku 1569 zůstal hrad neobydlen a jako součást kumburského panství začal pustnout.

Nejzachovalejší část Bradlce - zed' tvořená pískovcovými kvádry. Přestože na ní již dlouho rostou náletové dřeviny, usazení kamenů ve zdi bylo velmi pevné, a drží tak již celá staletí.

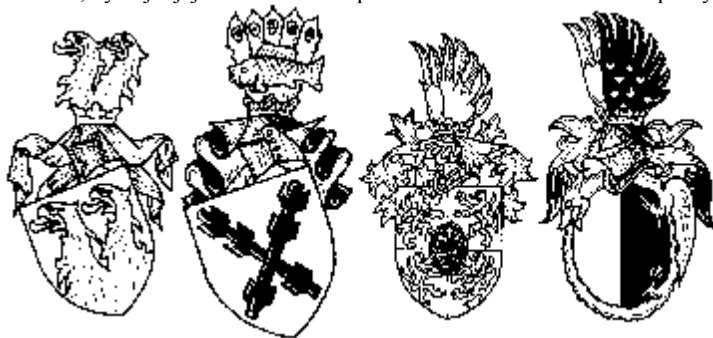
Šlechtické rody na Bradlci

Jak je zřejmé z popisu historie, vlastnilo Bradlec i mnoho významných českých rodů. Lichtenburkové patřili k předním rodům ve 13. a začátkem 14. století, takže když získali Bradlec, byla již jejich moc na ústupu. Lich-

tenburkové vymřeli koncem 16. století.

Sláva Jenštejnů gradovala koncem 14. století za třetího pražského arcibiskupa Jana z Jenštejna. V dalším století se však tento rod z českých dějin vytrácí. V této době naopak graduje sláva Vartemberků. Otec majitele Bradlce Čenka např. vystavěl Trosky a sám

Čeněk z Vartemberka svedl prohranou bitvu s Janem Žižkou u Hořic. Rod pomalu ztrácel své pozice a žil ve stínu jiných rodů. Tento stav se pokusil ještě zvrátit začátkem 17. století Ota Jindřich, když vysvobodil z kumburského vězení Elišku Kateřinu, dědičku obrovského majetku rodu Smiřických. Vše mu však zhatil výbuch prachárny na zámku v Jičíně, při kterém Eliška zahynula. Vartemberkové vymřeli r. 1630. Tato doba je naopak časem největšího rozkvětu Valdštejnů osobou Albrechta z V. (jeho jmenovec vlastnil Bradlec o století dříve), který získal ohromný majetek z konfiskací po bitvě na Bílé hoře. Rod Valdštejnů výrazně vystupuje v české historii po celé tisíciletí a přežívá až do našeho století.

Zleva erby rodu Jenštejnů, Lichtenburků, Valdštejnů a Vartemberků

Pověsti o Bradleci a jejich možný původ

Pověsti jsou dějiny šířené ústním podáním a podle typu vypravěče neustále měněné a přetvářované. Z generace na generaci se jejich obsah různou rychlostí měnil, a to až do doby, než byly zachyceny v písemné podobě. Řada z nich (hlavně ty z dob nejstarších) nemá proto již s původní událostí

téměř nic společného a je často nemožné vystopovat jejich historické souvislosti.

Pověsti o Bradleci jsou příkladem tohoto vývoje - u některých není problém stanovit i rok, ke kterému se váží, zatímco u jiných nejsme schopni určit ani století jejich vzniku.

Bílá paní

Kořeny této pověsti sahají do dávných dob rytířské slávy někdy ve 14. století. V té době majitelé Bradlece a Kumburka opravdu žili spíše ve sváru než míru, a tak na této pověsti, ze které dávnost jejího původu učinila spíše pohádku, je snad zrnko pravdy. Pověst o Bílé paní je zároveň nejčastěji citovanou pověstí týkající se Bradlece. Její různé varianty (někdy i veršované) najdeme již například v časopise Krakonoš roku 1886, ale i na internetové stránce věnované Českému ráji (tak, jak ji roku 1990 přepracovala Jaroslava Velartová). Zde uveřejněná verze z knihy J. Mencla Pověsti jičínského kraje (1938) je jednou z nejčastěji zmiňovanou, a proto i nejnámější:

Pověst vypráví, že na hradě Bradleci žil bohatý pán, který si nejvíce zakládal na statečném synovi, příštím dědici panství, jmění i slavného erbu svého rodu. Panic si oblíbil krásnou dceru kumburského rytíře, ale otec tomu nepřál.

Ani mírné domluvy, ani hrozby nepřervaly přátelství a lásku obou mladých lidí. A tak bradlecký pán se uchýlil pro radu a pomoc k čarodějnici, bábě prastaré, která dovedla léky i slovy měnit osud a život lidí. Na přání pána bradleckého vyřkla hrozná slova a zaklela dceru kumburského rytíře v Bílou paní.

Zjevovala se lidem ve snách a za měsíčních nocí na obou hradech, v lesích i okolních vsích. Odvracela od lidí nebezpečí, pomáhala, kde bylo třeba, lidem domlouvala a obracela je na cesty správného života. Pány na hradech varovala před nepoctivými a zrádnými služebníky, pány přemlouvala, obmysleli-li něco zlého a krutého pro své poddané. Navštěvovala chaloupky a ošetřovala nemocné, zvláště chudým dětem za noci nepozorovaně vkládala pod podušku bílý peníz. Leckdo ji spatřil, ale jakmile se pohnul nebo promluvil, Bílá paní rychle zmizela.

A syn bradleckého pána trápil se žalem a marnou touhou po ní. Bloudival po lesích, bloudival v myšlenkách, žádná jeho rána na honu nezasáhla cíle, k žádné práci nedovedl se upoutat. Zželelo se ubohého prince věrnému sluhovi a jal se mezi lidmi zvidat, jak pomoci pánovi. Když se dověděl, že v zapadlé rokli, kam skoro noha lidská ze strachu a hrůzné pověsti nevkróčí, zije čarodějka, zavedl tam svého mladého pána. Ale bába, věrna slibu starému bradleckému pánovi, nic neprozradila, ani neporadila.

Po nějakém čase, když bába cítila, že se chýlí poslední dnové jejího života, přece se rozmyslila a po náhodném poutniku, který kráčel kol její chaty, vzkázala pro panice.

Hluboko se musil schýlit, když vstupoval nízkými dveřmi chaty do temné světnice. Na ohništi občas vyšlehl fialově rudé jazyky dohasínajícího ohně, čpavý dým úzkým praménkem v kruzích jako šedý had stoupal do komína; v koutě na zpuchřelém loži ležela mezi vetřými cary stařena kost a kůže, jen oči jí ještě mdlým plaménkem blýskaly. Panic s úžasem poslouchal přiznání stařenino, a sotvaže ze schnoucího hrdla vydrala se jí poslední slova rady, stařena skonala.

Panic poslal věrného sluhu do Radimě, aby ihned přivedl kněze k syfenovské studánce. Za soumraku oznámil otcí, že jde na noční lov. Ale zatím spěchal ke studánce. Bylo před půlnocí, když tam dorazil kněz s věrným sluhou. „Jakmile zazní z kumburského orloje první úder, oznamující půlnoc, počni s vysvěcením této studánky,“ řekl panic. - A jen dořekl, již tu první zvuk půlnočního bití. Kněz vysvětil studánku a odešel se sluhou, jak panic poručil. Ten nabral vody do měděnice a vykročil ke kumburskému hradu. Ale cesta před ním byla samá nesnáze. Brzy se země propadala, zase s hrozným rachotem balvány se válely všady kolem něho, ze všech stran hvizdot a jekot, až sluch přecházel. Ale panic světl před sebou cestu a statečně kráčí vzhůru do stráně a kopce, až přijde na nádvoří kumburského hradu. Ve svitu měsíce, který se právě prolomil clonou černých mraků, vidí před sebou mohutný strom, obalený zvláštním bílým květem. Vodou pokropí kruh kolem něho, aby zlé moci nemohly stromu škodit, a ze stromu utrhne devět kvetoucích haluzí. Tři haluzky svázal v kvetoucí kytici, dotkl se jí vrat, ta se otevřela, vešel do síně a do třetí komnaty vpravo. Zde skutečně stála jeho milá, bílá jako z vosku, průhledná jako závoj, tichá a chladného pohledu, jako by paměti ani pohledu pro něho neměla. Druhou kyticí ze tří haluzí dotkne se panny a ta se mění v takovou, jaká bývala a s jakou chodíval a jakou miloval. „Děkuju ti, žes mne vysvobodil,“ byla její první slova a již mu padá do náručí a nechává se skoro nést z komnaty a z hradu.

Svítilo již, když oba došli do bradleckého hradu. Nehněval se otec na něho, vlídně přijal nastávající snachu, sám na Kumburk k sousedovi došel, přátelství sjednal a věčný mír uzavřel. Byla to slavná svatba, na kterou

se sešlo mnoho pánů znamenitých rodů a rektů. Nevěsta jako světička kráčela se svým milým k oltáři s kyticí z posledních tří ratolestí oné zázračné moci.

Lid se upřímně těšil ze štěstí mladých pánů a nová paní dál rozdávala své dobré srdce všady, kde bylo třeba. - A onen tajemný strom dlouho se držel, byť již jen co pahýl na nádvoří kumburského zámku. A když zmizel, pověst o něm a o Bílé paní dále a dále v lidu trvá.

O zlé tchyni a Bílé paní

Schematicky podobná, i když mnohem méně známá, je i pověst druhá:

Těžce nesla matka bradleckého rytíře, že přestala být svrchovanou paní, když se její syn oženil. Z duše nenáviděla svou snachu. Ale mladičká paní byla učiněná dobrota a trpělivě snášela všechna příkoří od zlé tchyně.

Jednou se stalo, že rytíř odjel na pomoc svému příteli. Tu stará paní vytušila, že nadešla vhodná příležitost, aby se snachy zbavila. Zavolala čarodějnicí a velikými dary jí přiměla, že mladou paní začarovala. Červeným proutkem udělala před dveřmi její komnaty několik tajemně spletitých kruhů. Za chvíli vyšla mladá paní, stoupla na tajemné kruhy a v té chvíli se proměnila v krásnou Bílou paní, jež se otevřeným oknem vznesla vysoko k oblakům a pak zmizela v kumburské věži.

Když se rytíř vrátil, namluvila mu matka, že jeho manželka odešla do lesa sbírat léčivé byliny a tam byla od divé zvěře roztrhána. Jen bílý kapesníček, v krvi zbrocený, byl v lese nalezen.

Uplynul nějaký čas. Čarodějka cítila, že se blíží její poslední hodina. Zavolala k sobě mladého rytíře, všechno mu sdělila a poradila, jak má Bílou paní vysvobodit.

Zlá matka nedočkala ani návratu své snachy, utekla z hradu a nikdo již o ní neslyšel.

Pověsti o ukrytých pokladech byly mezi lidmi vždy nejpobulárnější. Někdy se nám zachovaly jako pouhá zpráva, kde se poklad nachází, jindy vyprávějí celý příběh o hledání pokladu, jak je tomu i na následující stránce.

Poklad na železnické tvrzi

Kopec nad Železnici se jmenuje Železný, na něm prý stával v dávných dobách hrad. Hrad Železný, Bradlec, Kozlov a železnická tvrz bývají prý spojeny tajnými chodbami pro případ obležení a vzájemné pomoci.

Když byla opravována před časem tvrz v Železnici (kde je dnes stavení číslo 63), vlezli zvědaví zedníci do tajné chodby, která prý vedla na Bradlec. Když za svitu fagule vkročili do chodby a sotva učinili několik kroků, objevila se před nimi náhle bílá ruka, vzala jim z ruky světlo a uhasila. Zedníci se namáhavě vraceli potmě, ale náhle u vchodu spatřili hořet světlo, které jim bílá ruka odňala. Viděli v tom výstražné znamení a od těch dob se nikdo neodvážil do chodby.

Až zase jednou bude na tvrzi sídlit opravdu „pán“, najde v tajné chodbě veliké poklady a bude dobře všem železnickým občanům.

Tajná chodba s pokladem

Ze sklepení prý vede tajná chodba spojující hrad s železnickou tvrzí. V chodbě je ukryt poklad, který je možné nalézt pouze na Velký pátek před východem slunce. *Jedno takové hledání je popsáno ve velikonoční příloze v předešlém čísle Bradleckého listu.*

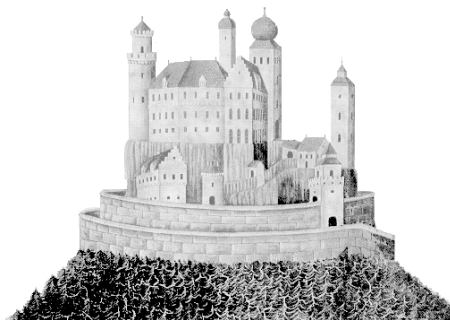
O modrém plameni na Bradlci

Lidé, kteří chodili pozdě v noci lesní cestou pod bradleckými zříceninami, viděli prý často tančící na bradlecké skále modrý plamen, a proto si podruhé raději pospíšili, aby se ještě za světla dostali domů. Zvědavý Prášek ze lhoteckého mlýna si však umínil, že se jednou podívá na modrý plamen a že jej zašlápně, aby měli lidé pokoj.

Jednoho dne se vracel v podvečer z Újezdců přes Bradlec domů. Došel pod hrad již za úplné tmy. Bylo ticho, jen větřík si pohrával s uschlým listím v korunách starých buků. Na rozlomené věži zahoukala sova. Prášek se zachvěl a zamrazilo ho v zádech, když se rozpomenul na to, že by se mohl objevit modrý plamen. Neušel ani pár kroků, když se najednou slabě zablesklo a na skále se zatřepetal modrý plámenek. Prášek se zprvu ulekl, ale hned se vzpamatoval, sáhl do kapsy pro drobečky, neboť slýchával od starých, že

na místech, kde se ukáže modrý plamen, tam prý hoří peníze, jichž se může člověk jen tehdy zmocnit, přehodí-li plamen chlebovými drobtý. Naštěstí našel v kapse trochu drobečků, a když se přiblížil na dosah ruky k onomu tajemnému místu, přehodil jimi modrý plámenek a ten skutečně jako by jej prudký vítr sfoukl, rychle zmizel. Na tom samém místě ležela hromada zlatých peněz. Prášek poklekl rychle na zem a nahnul si tolik zlatáků, kolik jen mohl nacpat do kapes. Když odcházel, něco za ním zasténalo, bezpochyby zlý duch, který ten poklad hlídal. Prášek se nezalekl, ani se neohlédl a pospíchal domů. Když přiběhl na kraj lesa ke „Zlatníku“, zaslechl za sebou podivný rachot a výhružný výkřik: „Draze mi to zaplatíš.“ Leč ani nyní se šťastný Prášek neohlédl, ačkoliv mu vlasy na hlavě stály jako hřebíky, a utíkal až do Lhoty. Vrazil do mlýna a trvalo dlouho, než mohl říci, co se mu přihodilo. Náhle však zůstal, jako když do něho uhodí. Po penězích nebylo ani památky. Cestou je všechny poztrácel. Prášek zemřel třetího dne od nadlidské námahy těla a od hrozného zděšení, které prožil.

A od těch dob se už modrý plamen na Bradlci neukázal.

Takto si představoval Bradlec v dobách slávy J. Rameš r. 1835 (z brožury „Železnice“, 1972)

Les za chleba

Někdy kolem roku 1880 vypravoval novoveský výminkář Vít Hraba (1811-1898) zajímavou pověst: Pán na Bradlci kdysi nabízel občanům Nové Vsi výkup z poddanství. Novoveští se však báli jeho úskočné povahy a toho, že po zaplacení jim jejich nároky stejně nebudou uznány. Později od bradleckého pána koupili alespoň pozemek mezi Žďárem a Novou Vsí, a to za pecen chleba! *Tato pověst může mít reálné jádro a*

snad by se mohla týkat Albrechta z Valdštejna. Jak již bylo napsáno na druhé stránce, měl tento šlechtic z 16. století velké finanční problémy a nebylo by divu, kdyby rozprodával velmi lacino své pozemky.

Příběh o jednom studentu

Jednou navečer přišel do zájezdního hostince „Na Váze“ nad Železnici chudý student. Večer seděl se sousedy v šenkovně a vyprávělo se o různých příhodách. Tu si někdo vzpomněl na tajemného rytíře na Bradlci. Student se smál jejich vyprávění, nevěřil jim a vydal se ještě téhož večera za svitu měsíce na nedaleký Bradlec, aby se přesvědčil o malichernosti jejich řečí. Sousedé mu marně rozmlouvali jeho počínání a varovali ho před pomstou rytířova ducha. Zanedlouho po studentově odchodu vystoupily nad Bradlcem černé mraky, rozpoutala se prudká bouře a blesk za bleskem osvětloval zlověstně krajinu. Sousedé čekali nedočkavě na návrat odvážlivce, a když se ho nemohli dočkat, odebrali se po utišení bouře na Bradlec. Jaké však bylo jejich překvapení a zděšení, když našli pod hradem již jen jeho bezduché tělo.

Usoudili, že duch prokletého rytíře se pomstil nevěřícímu a vysmívajícímu se studentovi a shodil ho se zbořené věže do příkopu.

*Tato pověst má svůj původ v roce 1825. Franz Alexander Heber, autor několikavazkového díla o českých hradech (německy), byl se svým přítelem na podzim roku 1843 na Bradlci a ve své knize popisuje vyprávění oné příhody se studentem: „... konečně jsme stanuli na úzkém nízkým křovím porostlém trávníku, nad nímž čněly vysoko do vzduchu zdi rozpolcené věže. Na tomto místě, začal náš průvodce, roztrátil si asi před 18 lety lebku ranou z pistole jistý mladý muž z města Žebráka. Vlevo v křoví můžete ještě zahlédnout jeho hrob.“ (F. A. Heber, Bohmens Burgen Vesten und Bergschlosser) A co na to železnická matrika zemřelých? „3. Máje 1825 Josef Herfurt, vystudovaný jurista z Habsteinu litoměřického kraje, zastřelil se na vrchu bradleckém, 27 roků star.“ *Pověst o pomstě prokletého rytíře se v kraji stala velmi známou poté, co byla na konci 19. Století zveršována a zpívána jako jarmareční píseň.**

Pár maličkostí závěrem

■ Přestože dějiny naší vesnice jsou s Bradlcem pevně spjaty, hrad neleží na jejím katastrálním území. Již v Tereziánském a v minulém století i v Stablním katastru (který se beze změn používá dodnes) byl Bradlec zařazen do katastru obce Syřenov (kam ostatně patří i Kumburk).

- Jaká je podoba 2., 3. a 6. pádu názvu hradu Bradlec? V knihách můžeme číst tvary „Bradlece“ nebo „Bradlce“, „Bradleci“ nebo „Bradlci“. Ve Lhotě se však odedávna používaly tvary „Bralce“ a „Bralci“ (z Bralce, na Bralci).
- Pro jedinečnost svého ekosystému bylo okolí Bradlce roku 1992 vyhlášeno přírodní rezervací.

-j&vh-